

Raising the Achievement of All Learners in Inclusive Education

Endelig, sammenfattende rapport

EUROPEAN AGENCY
for Special Needs and Inclusive Education

RAISING THE ACHIEVEMENT OF ALL LEARNERS IN INCLUSIVE EDUCATION

Endelig, sammenfattende rapport

RAISING THE ACHIEVEMENT
OF ALL LEARNERS IN INCLUSIVE EDUCATION

Det Europæiske Agentur for Inklusion og Specialundervisning (Agenturet) er en uafhængig og selvstyrende organisation. Agenturet medfinansieres af undervisningsministerierne i dets medlemslande og af Europa-Kommissionen og støttes af Europa-Parlamentet.

Medfinansieret af Den Europæiske Unions program Erasmus+

Europa-Kommissionens støtte til fremstillingen af denne publikation udgør ikke en godkendelse af indholdet, som afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke stilles til ansvar for brug, som kan finde sted som følge af informationen indeholdt deri.

Enkeltpersoners synspunkter anført her i dokumentet repræsenterer ikke nødvendigvis agenturets, medlemslandenes eller Kommissionens officielle synspunkter.

Redaktører: Verity J. Donnelly og Anthoula Kefallinou, agenturpersonale

Uddrag fra dette dokument er tilladt under forudsætning af tydelig kildehenvisning. Denne rapport bør refereres til således: Det Europæiske Agentur for Inklusion og Specialundervisning, 2017. *Raising the Achievement of All Learners in Inclusive Education: Endelig, sammenfattende rapport.* (V.J. Donnelly og A. Kefallinou, red.). Odense, Danmark

Denne rapport er med henblik på at øge dens tilgængelighed til rådighed på 25 sprog og i et tilgængeligt elektronisk format på agenturets hjemmeside: www.european-agency.org

Dette er en oversættelse af en original engelsk tekst. Der henvises til den originale engelske tekst i tilfælde af tvivl om nøjagtigheden af informationen i oversættelsen.

ISBN: 978-87-7110-722-7 (elektronisk)

© European Agency for Special Needs and Inclusive Education 2017

Sekretariat
Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C Danmark
Tel: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Bruxelles-kontor
Rue Montoyer, 21
BE-1000 Brussels Belgium
Tel: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

INDHOLD

INDLEDNING	5
BAGGRUND	6
PROJEKTRESULTATER	7
ANBEFALINGER	10
Anbefalinger for skoleledere og lærere	11
Anbefalinger til systemledere og planlæggere	12
PROJEKTRESULTATER	14
REFERENCER	16

INDLEDNING

De høje omkostninger ved mislykket skolegang og uretfærdighed for enkeltpersoner – og for samfundet i en bredere sammenhæng – anerkendes i stigende grad i hele Europa. Bedre læring for alle elever og studerende ses ikke blot som et politisk initiativ, men som en etisk nødvendighed.

Som følge af anmodninger fra dets medlemslande har Europæisk Agentur for Inklusion og Specialundervisning (Agenturet) udført projektet Raising the Achievement of All Learners in Inclusive Education [Bedre læring for alle elever og studerende i inkluderende undervisning] (RA) (2014-2017). Projektet undersøgte fremgangsmåder, der direkte eller indirekte har indflydelse på unges motivation og kapacitet til at lære. Sådanne tilgange vil sandsynligvis øge deltagelsen og engagementet, hjælpe med at reducere antallet af elever, der forlader skolesystemet tidligt, og i sidste ende give bedre læring for alle elever og studerende.

RA-projektet involverede elever og studerende, lærere, skoleledere, forskere og forældre/omsorgspersoner samt lokale og nationale planlæggere. Det lagde ud med at undersøge de pædagogiske strategier og undervisningstilgange, der bedst støtter indlæring og er effektive i forhold til at skabe bedre læring for alle elever og studerende. Det undersøgte også måderne, hvorpå skoleledere kan støtte:

- udviklingen, implementeringen og overvågningen af input og processer til bedre læring;
- deltagelsen blandt elever og studerende og forældre/omsorgspersoner i læringsprocessen;
- "måling" af alle former for præstation og analyse af resultater, som kan give stof til yderligere udvikling.

Disse problemstillinger blev taget op i national- og lokalpolitisk kontekst. Projektet undersøgte, hvordan politikker effektivt kan støtte læringsfællesskaber i at påtage sig organisatorisk udvikling og støtte alle parter i at arbejde sammen på skabe bedre læring for alle elever og studerende.

Følgende lande deltog i projektet: Cypern, Danmark, Estland, Finland, Flamsk og Fransk Belgien, Frankrig, Grækenland, Holland, Irland, Island, Italien, Kroatien, Letland, Litauen, Luxembourg, Malta, Norge, Polen, Portugal, Schweiz, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Storbritannien (England, Nordirland, Skotland og Wales), Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn og Østrig.

Tre læringsfællesskaber gav fokus til praktiske projektaktiviteter:

- Istituto Tecnico Agrario Sereni (gymnasium) og Istituto Comprensivo Antonio Rosmini (grundskole), Rom, Italien
- Skolegruppe i Łajski (grundskole), Wieliszew Kommune, Polen
- Calderglen Læringsfællesskab (Calderglen High School og Sanderson High Special School – almen skole og specialskole beliggende samme sted), East Kilbride, Storbritannien (Skotland).

Hvert deltagende Agentur-medlemsland nominerede to deltagere (en forsker og en skoleleder) til at være involveret i projektet. Hver deltager blev tildelt et af læringsfællesskaberne og besøgte det to gange i løbet af projektet. Hvert læringsfællesskab identificerede prioriteter, der skulle arbejdes med, og modtog støtte via et online projektforum. En litteraturgennemgang fremskaffede relevant forskningsevidens til projektarbejdet (se: www.european-agency.org/publications/reviews/raising-the-achievement-of-all-learners-in-inclusive-education-literature).

Læringsfællesskaberne foretog en selvevaluering til projektet i begyndelsen af den praktiske arbejdsfase og igen mod slutningen af projektet. Der findes flere detaljer om selvevalueringen på: www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review.

Der blev indsamlet yderligere evidens til projektet igennem detaljerede rapporter og eksempler på politikker og praksisser, der skulle give bedre læring for elever og studerende, fra mange af de deltagende lande. Landerapporterne og projektets begrebsramme kan findes på: www.european-agency.org/agency-projects/raising-achievement.

Projektets metodologi er fuldstændigt beskrevet i bilaget i projektets oversigtsrapport *Raising the Achievement of All Learners in Inclusive Education: Lessons from European Policy and Practice [Bedre læring for alle elever og studerende i inkluderende undervisning: Erfaringer fra europæisk politik og praksis]* (se: www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-project-overview).

BAGGRUND

RA-projektets arbejde blev understøttet af de Forenede Nationers (FN) konvention om barnets rettigheder (1989) og FN's konvention om rettigheder for personer med handicap

(2006). Disse dannede rammen for en rettighedsbaseret fremgangsmåde for alle elever og studerende. FN's komite for rettigheder for personer med handicap tilbyder yderligere vejledning i sin *General Comment No. 4 [Generel kommentar nr. 4]* (2016) om retten til inkluderende undervisning (se: www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRPD/Pages/GC.aspx). Disse konventioner støtter, sammen med FN's bæredygtige udviklingsmål 4 – for at "sikre alle lige adgang til kvalitetsuddannelse og fremme alles muligheder for livslang læring" (FN, 2015) – rettighederne hos elever og studerende med handicap. De sikrer, at sådanne elever og studerende ikke marginaliseres eller ekskluderes fra den almene undervisning (Europæisk Agentur, 2015).

RA-projektet fokuserede ikke på inklusion i sig selv, men på at opnå værdifulde resultater for alle elever og studerende. Inklusion bliver et underliggende princip, som giver skoler mulighed for at blive dygtigere til at reagere på individuelle elever og studerendes forskelle. På denne måde øger skoler deres evne til at levere retfærdig, høj uddannelseskvalitet for alle.

Projektet var også i tråd med de principper og prioriteter, der er sat på europæisk niveau. *Konklusioner om inklusion i mangfoldighed for at sikre uddannelse af høj kvalitet for alle* understreger, at: "ligestilling og lighed er ikke det samme, og uddannelsessystemerne må væk fra den traditionelle forestilling om, at der findes én løsning for alle" (Rådet for den Europæiske Union, 2017, s. 4). Europa-Kommissionen (2017) anfører, at udvikling af lærere og skolelederes kapacitet og roller er afgørende for at kunne give en klar strategisk vision og ledelse, der forbedrer alle elever og studerendes oplevelser og resultater – igennem politikker, der er både inkluderende og fleksible.

RA-projektet adresserede anliggender, der påvirker oplevelserne hos elever og studerende med forskellige forudsætninger, som står over for forskellige udfordringer inden for undervisningen. Det fremlægger en sammenstilling af information fra forskellige uddannelsessystemer med eksempler på evidensbaserede fremgangsmåder, der flytter både politikker og praksis fremad for at fremme succes blandt elever og studerende.

PROJEKTRESULTATER

RA-projektet skabte et læringsfællesskab, der bredte sig over hele Europa og bragte forskellige perspektiver sammen. Det opfordrede deltagerne til at gå længere end blot at give information og i stedet at evaluere politikker kritisk og tænke kreativt omkring rationale for deres egen praksis. Studiet af projektets læringsfællesskaber kastede lys over behovet for at bruge ressourcerne bedst muligt ved at anvende intellektuel og social kapital til organisatorisk udvikling, ændring og vækst.

Som beskrevet ovenfor underbygger projektet behovet for at gå fra kompenserende tilgange til mere proaktive tilgange omfattende intervention og forebyggelse, som øger alle skolers kapacitet til at yde støtte af høj kvalitet til alle elever og studerende. Projektet støtter et syn på inkluderende undervisning som værende en "megastrategi" for opnåelse af bedre læring for alle elever og studerende (Mitchell, 2014, s. 27) ved at give udfordringer, der udvikler lærerpraksis og skoleledelse og -organisation.

Projektets læringsfællesskabers arbejde har vist fordelene ved:

- foranstaltninger, der adresserer alle elever og studerendes helbred og velvære og støtter dem i at indse, at færdigheder og kvaliteter kan udvikles igennem tilpas fokuseret hårdt arbejde og vedholdenhed;
- fleksible undervisningsmuligheder, der giver kontinuitet og fremgang igennem uddannelsesfaserne og sikrer relevansen af at lære for at leve og arbejde;
- delt ledelse og øget samarbejde blandt skolens personale;
- samarbejde med forældre, omsorgspersoner og familier for at øge elevernes/de studerendes ambitioner og deltagelse;
- involvering af lokalsamfundet og arbejdsgivere for at øge læseplanens relevans og jobmuligheder.

Projektet fremhævede også nødvendigheden af at overvåge skoleudvikling igennem en "inkluderende linse". Der bør være fokus på rimelighed på tværs af alle skolestrukturer og -processer (f.eks. grupperinger af elever og studerende, personalefordeling, adgang til læseplaner og bredere aktiviteter, akkreditering af læring og kvalifikationer, ressourceallokering). Elever og studerendes færdigheder og præstationer bør også analyseres for at sikre retfærdige muligheder for at opnå resultater, der har betydning for fremtidig succes.

Arbejdet med RA-projektet rejser også spørgsmålet omkring ansvarlighed og behovet for at løse konflikten mellem markedsbaserede reformer og rimelighed, med bredere målemetoder for præstation ud over formelle tests. Sådanne målemetoder inkluderer personlige, sociale og bredere former for præstationer såvel som akademiske færdigheder. Da elever og studerende blev spurgt ved den endelige RA-projekt-konference, var der store forskelle blandt deres syn på succes. Dette forstærker behovet for at bevæge sig væk fra de smalle, standardiserede målinger af færdigheder og mod mere individualiserede måder at værdsætte bredere og mere autentiske resultater på.

RA-projektets spørgeundersøgelse viste, at fokus på kontinuerlig støtte til lærere og skoleledere kan øge skolernes evne til at skabe bedre læring fra elever og studerende. Projektets praktiske arbejde viste også forskellige måder, hvorpå lærernes professionelle viden og ekspertise kan oparbejdes til at møde elevernes og de studerendes

forskelligartede behov. Dette vil gøre lærerne i stand til at udvikle mere innovative måder at organisere læring for alle på. En sådan viden kan introduceres igennem netværkssamarbejde både inden for læringsfællesskabet og derudover (f.eks. med lokale universiteter, andre skoler/gymnasier og lokale specialister) for at øge kapaciteten for evidensbaseret praksis på skolen.

I RA-spørgeundersøgelsen var der kun nogle få lande, der rapporterede om systematisk brug af partsundersøgelser med henblik på kvalitetssikring, selvom disse kan bidrage betragteligt til processer for skolefremskridt. I løbet af projektet blev skoleledere og lærere opfordret til at arbejde sammen med andre på en cyklisk selvevalueringsproces (se: www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review for mere information). Projektet har forstærket ideen om, at det er af afgørende betydning for skolefremskridt, at man overvåger kvaliteten af uddannelsen. Dette fører til en dybere forståelse af strukturer og processer og deres indvirkning på resultater for alle elever og studerende.

Endelig har projektets resultater fremhævet foranstaltninger, som går videre end lige muligheder for at sikre inklusion og fremskridt hen imod rimelighed. Et fælles træk ved disse foranstaltninger er, at alle parter – lærere, elever og studerende, ledere – udvikler en "vækstmentalitet", som ser hårdt arbejde og vedholdenhed som bidragende til succes.

ANBEFALINGER

RA-projektet har vist, at der skal iværksættes specifikke tiltag for at opnå både dygtighed og rimelighed i uddannelsessystemer af høj kvalitet. Disse inkluderer:

- at give ressourcer til skoler og systemer, så de bliver i stand til at gribe ind så tidligt som muligt for at støtte underpræsterende elever og studerende samt dem, der er i risiko for at droppe ud;
- at tilbyde innovative tilgange og individualiserede veje til forskellige elever og studerende;
- at støtte stærk strategisk ledelse, som lægger stor vægt på rimelighed og forbedrede resultater for alle elever og studerende.

Ovenstående tiltag peger mod et behov for en omfattende oversigt over hele systemet for at sikre overensstemmelse mellem forskellige systemniveauer og politiske områder. Det er vigtigt at huske, at anbefalinger på skoleniveau har brug for en støttende politisk kontekst på regionalt/nationalt niveau, hvis de skal lykkes med at blive ført ud i praksis.

RA-projektets aktiviteter har styrket opfattelsen af, at inklusion – og bedre læring – i skolerne påvirkes af f.eks. pædagogik, støtte til læring, ledelse, elever og studerendes

velvære og deltagelse, læseplan, samarbejde, skoleorganisation og understøttende foranstaltninger. Disse nøgleområder blev undersøgt i løbet af projektet og gav eksempler på, hvordan politikker og praksis kan fremmes på både nationalt og lokalt niveau/skoleniveau. Projektet fokuserede også på politikker og praksisser for at udvikle den kollektive kapacitet hos alle parter og, hvad der er nok så vigtigt, eleverne og de studerendes egne evner til at fremdrive skolefremskridt.

Projektanbefalingerne nedenfor fokuserer på to primære målgrupper:

- Skoleledere og lærere
- Systemledere (på lokalt, regionalt eller nationalt niveau) og planlæggere.

RA-projektets resultater understøtter resultaterne og anbefalingerne fra tidligere arbejde udført af Agenturet, som også er fremhævet nedenfor.

Anbefalinger for skoleledere og lærere

Skoleledere spiller en nøglerolle i alle uddannelsesreformer. De må prioritere rimelighed og dygtighed for alle via deres beslutningstagning, hvilket påvirker grupper af elever og studerende, personaleallokering, adgang til læseplan og akkrediteringsmuligheder og ressourceallokering. Deraf følger, at de også må gøre en dedikeret indsats for løbende faglig læring for alle lærere og andre parter.

Skoleledere og lærere bør:

- **Opbygge et stærkt ledelsesteam og uddele opgaver blandt parterne for at sikre bæredygtighed og engagement.** De vigtigste opgaver inkluderer effektiv brug af intern og ekstern data/information for at sikre, at udvikling (i undervisning og læring, læseplan, vurdering og skoleorganisation) giver retfærdige muligheder for alle elever og studerende, og at alle parter er involverede i skoleevaluering og -udvikling.
- **Udvikle et skoleetos, som støtter respektfulde interaktioner mellem alle parter.** Det sprog, der bruges til at tale om elever og studerende, bør undgå brug af kategorisering. Alt personale bør tage ansvar for alle elever og studerendes succes og velbefindende inden for fleksible former af organisation. Dialog bør fokusere på "tilsigtet planlægning efter alle elever og studerendes succes" (EENET, 2017) for at give individualiserede muligheder for fremskridt. Den bør også omfatte det at lytte til elevens stemme og igennem dette øge deltagelsen og engagementet.

- **Sikre evidensbaseret undervisning og læring.** Skoler bør aktivt beskæftige sig med forskning for at støtte innovative fremgangsmåder for at give alle elever og studerende mulighed for at gøre fremskridt. Der bør udvikles systemer/samarbejdes for at sikre adgang til aktuel forskningsvidens. De bør også støtte skolebaserede forskningsaktiviteter, med passende tid sat af til denne form for kollaborativ faglig læring og udvikling.

RA-projektets aktiviteter har yderligere styrket anbefalingerne fra tidligere Agentur-projekter, som opfordrer skoleledere og lærere til at:

- **Lave en fleksibel læseplan for at sikre, at den er relevant for alle elever og studerende.** Denne bør dække mere end blot akademisk indhold for at medtage færdigheder, der forbereder en på livet, arbejde og personlig udvikling (f.eks. personlige/sociale færdigheder, kunst, sport osv.). Skoler bør skabe valgmuligheder for elever og studerende for at øge engagementet og bør medregne nye muligheder for videregående uddannelse, uddannelse og beskæftigelse, så de kan forberede alle unge mennesker på at bevæge sig ind på positive og bæredygtige steder.
- **Udvikle "vurderingskompetencer" blandt lærere og andre parter** for at gøre dem i stand til at:
  - bruge vurderingsinformation sammen med elever og studerende for at støtte videre læring;
  - samarbejde med kollegaer for at dele deres forståelse af standarder og bedømmelser af elevfremskridt for at opretholde høje forventninger til alle.
- **Opbygge strukturer/processer, der støtter samarbejde med familier og specialister** (f.eks. professionelle fra sundhedsvæsenet og de sociale myndigheder) for at forbedre støtte til alle elever og studerende, særligt dem med handicap og mere komplekse støttebehov. Specialistviden bør deles for at opbygge kapacitet blandt alle parter i læringsfællesskabet og for at undgå stigmatisering/adskillelse af elever og studerende.

Anbefalinger til systemledere og planlæggere

Ifølge nyere forsknings- og projektevicens bør systemledere og planlæggere støtte kollaborative fremgangsmåder på og blandt skoler. De skal også sikre, at skoleledere sættes i stand til at arbejde strategisk på at opbygge kapacitet blandt hele personalet. Ansættelser og allokeringer af personale til skoler/læringsfællesskaber skal forblive stabile over tid, så der kan opretholdes effektive relationer og sikres mere retfærdige resultater og bedre præstationer for alle elever og studerende.

Systemledere og planlæggere bør:

- **Udvikle måder at indsamle og dele information på, om, "hvad der virker"**, for at sikre, at evidens er et udgangspunkt for udvikling, implementering og evaluering af politikker. Skoler/læringsfællesskaber bør samarbejde for at udvikle evidensbaseret praksis, ledelsesudvikling og efteruddannelse af lærere.

I tråd med tidligere Agentur-projekter opfordrer RA-projektets aktiviteter også systemledere og planlæggere til at:

- **Facilitere national dialog for at udvikle en fælles forståelse af inkluderende undervisning.** Inkluderende undervisning bør betragtes som et princip, der understøtter alle elever og studerendes fremskridt og præstationer i et system, der sørger for undervisningsmuligheder til alle, i stedet for at fokusere på praktikproblemer eller kompenserende fremgangsmåder.
- **Øge samarbejdet mellem nationale ministerier/afdelinger, som har en vigtig rolle i uddannelse og støtte til elever og studerende og deres familier.** Denne form for samarbejde bør facilitere politikker, der fremmer fælles arbejde mellem tjenester på lokalt niveau, for at sikre effektivt arbejde i teams omkring elever og studerende/familier med store behov i hvert lokalsamfund. Nationalpolitik bør også støtte læringsfællesskaber i deres bestræbelse på at arbejde tættere sammen med forældre/familier og dermed anerkende dette som en vigtig faktor for elever og studerendes succes.
- **Sikre tydelighed i forhold til funktionerne af dannende og sammenfattet vurdering og arbejde hen imod et integreret vurderingssystem, som er tilpasset formål og inkluderer alle elever og studerende.** Der bør udvikles vurderings- og akkrediteringssystemer til at anerkende bredere læring og succes, såvel som akademiske færdigheder, og sikre, at forskellige "stier" værdsættes ligeligt. Dette bør inkludere passende muligheder for elever og studerende, som oplever mere komplekse uddannelsesbarrierer (f.eks. kognitivt handicap).
- **Sørge for, at politikker for grundlæggende læreruddannelse og efteruddannelse fokuserer på inkluderende undervisning, rimelighed og mangfoldighed.** Grundlæggende læreruddannelse og efteruddannelse bør udvikle lærernes holdninger, værdier og kompetencer og gøre dem i stand til at benytte evidens og effektivt reflektere over og evaluere deres eget arbejde for at sikre forbedring med fokus på positive resultater for alle elever og studerende.

- **Påtage sig at gennemgå mekanismer for ansvarlighed og kvalitetssikring for at sikre, at de er sammenhængende og støtter inkluderende udvikling.** Sådanne strukturer og processer bør give information om adgang til og rimelighed i forhold til input, processer og resultater på måder, der ikke forvrænger praksis eller marginaliserer sårbare elever og studerende. De bør også styrke skoler til at fokusere på alle elever og studerendes fremskridt og præstationer og ikke kun på det, der let kan måles.

Endelig er planlæggere nødt til at investere på kort sigt, hvilket potentielt kan spare penge på længere sigt. De må også planlægge en realistisk tidsplan for alle eventuelle reformer. Disse punkter har betydning for beslutningstagning inden for de politiske cyklusser, hvilket kan være for kort tid til at se indvirkningen af eventuelle ændringer, der indføres.

Sådanne ændringer skal på en holistisk måde tage hånd om social og uddannelsesmæssig ulighed igennem transformation i større målestok. Interventioner i mindre målestok kan ikke kompensere for uretfærdigheder i et system, der i bund og grund er uretfærdigt.

PROJEKTRESULTATER

Se projektets websted på: www.european-agency.org/agency-projects/raising-achievement for yderligere information. Dette inkluderer projektets begrebsramme og rapporter om individuelle landes tilgange til bedre læring. Projektet har også produceret følgende resultater:

- En projektoversigtsrapport: *Raising the Achievement of All Learners in Inclusive Education: Lessons from European Policy and Practice [Bedre læring for alle elever og studerende i inkluderende undervisning: Erfaringer fra europæisk politik og praksis]*. Se: www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-project-overview
- *Raising the Achievement of All Learners: A Resource to Support Self-Review [Bedre læring for alle elever og studerende: En støtteressource til selvevaluering]*. Se: www.european-agency.org/resources/publications/raising-achievement-all-learners-self-review
- *Raising the Achievement of All Learners in Inclusive Education – Literature Review [Bedre læring for alle elever og studerende i inkluderende undervisning – Litteraturgennemgang]*. Se: www.european-agency.org/publications/reviews/raising-the-achievement-of-all-learners-in-inclusive-education-literature

- Guidance for teachers and school leaders [Vejledning til lærere og skoleledere]. Se: www.european-agency.org/agency-projects/raising-achievement.

REFERENCER

De Forenede Nationer, 1989. *De Forenede Nationers konvention om barnets rettigheder*. New York: De Forenede Nationer

De Forenede Nationer, 2006. *De Forenede Nationers konvention om rettigheder for personer med handicap*. New York: De Forenede Nationer. www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-%20of-persons-with-disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-2.html (Sidst tilgået i september 2017)

De Forenede Nationer, 2015. *Bæredygtige udviklingsmål. Mål 4: Uddannelseskvalitet*. www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals/goal-4-quality-education.html (Sidst tilgået i september 2017)

Det Europæiske Agentur for Inklusion og Specialundervisning, 2015. *Agenturets holdning til inkluderende undervisning*. Odense, Danmark. www.european-agency.org/publications/brochures-and-flyers/agency-position-on-inclusive-education-systems-flyer (Sidst tilgået i august 2017)

Enabling Education Network (EENET), 2017. *Quote of the Week [Ugens citat]*. 10. juli 2017. twitter.com/GlobalEENET/status/884318037763141632 (Sidst tilgået i oktober 2017)

Europa-Kommissionen, 2017. *Teachers and school leaders in schools as learning organisations. Guiding Principles for policy development in school education [Lærere og skoleledere på skoler som læringsorganisationer. Vejledende principper for udvikling af politikker inden for skoleudvikling]*. Rapport fra ET 2020-arbejdsgruppeskolerne 2016-2018. ec.europa.eu/education/sites/education/files/teachers-school-leaders-wg-0917_en.pdf (Sidst tilgået i oktober 2017)

Mitchell, D., 2014. *What Really Works in Special and Inclusive Education: Using Evidence-Based Teaching Strategies [Hvad der virkelig virker i specialundervisning og inkluderende undervisning: Brug af evidensbaserede strategier]*. London: Routledge

Rådet for den Europæiske Union, 2017. *Konklusioner vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, om inklusion i mangfoldighed for at sikre uddannelse af høj kvalitet for alle*. 2017/C 62/02. eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2017.062.01.0003.01.DAN (Sidst tilgået i oktober 2017)

Sekretariat:

Østre Stationsvej 33
DK-5000
Odense C
Denmark
Tlf.: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Bruxelles-kontor:

Rue Montoyer 21
BE-1000
Brussels
Belgium
Tlf.: +32 2 213 62 80
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org